

Nowy

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Niedziela, dnia 17 października 1914 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się przy ul. Zachodniej № 37. Interesowani do redakcji, zgłaszać się mogą od 11 pół do 3 po pół i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. Adres telegraficzny „Łódź-Kurjer”.

Przebieg w Łodzi wynosi roczną 12 mk., półroczną 6 mk., miesięczną 1 mk. Za przesyłanie do domu lub przesyłką pocztową dołącza się 40 fen. miesięcznie. Za przesyłką zagranicą dołącza się 1 markę miesięcznie. Zmiana adresu 40 fen. Telefona Nr. 253.

Cena ogłoszeń I-sza strona 1 mk. za wiersz lub jego miejsce, następane 1 mk., nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwykłe 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wiersz. Ogłoszenia za niejszo w I-szej stronie 1 mk., reklamy po 40 fen., zwykłe 24 fen. za wiersz lub jego miejsce w tekście 1.50 mk.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły z góry ceną nie oznaczoną, honorariów administracja wypłacać nie będzie.

Wojna.

Z terenu wschodniego.

BERLIN, 16 października.—Wielka kwatera główna. (Urzędowo).

Grupa wojsk generała marszałka polnego Hindenburga: Rozbiło się natarcie Rosjan na zachodzie od Dyneburga. Na północnym wschodzie od Wiesiołowa, stłumił nasz ogień artyleryjski dwa natarcia w zarodku. Podjęte ponownie w tej okolicy natarcia po południu i w nocy, odparto. Wzięto przytem do niewoli oficerów, 444 szeregowców i zdobyto karabin maszynowy. Rosjanie nacierali również kilkakrotnie na północnym wschodzie i południu od Smorgonia. Wszędzie ich odparto.

Grupa wojsk generała marszałka polnego księcia Leopolda bawarskiego i grupa wojsk generała Linsingena: Niema nie nowego.

Z widowni bałkańskiej.

Armje wojsk Mackensona, postępują w dalszym ciągu naprzód. Na południu od Samedji zdobyto szturmem górę Vranowe, a na wschodzie od Pożarewacu miejscowość Smoljina.

Wojska bułgarskie zdobyły po walce, w wielu miejscach przejsia przez grzbiety graniczne między Nerotinem a Strumicą. Zdobyto wschodnie forty Zajecaru.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Na froncie zachodnim.

BERLIN, 16 października.—Wielka kwatera główna.—(Urzędowo).

Odparto natarcie nieprzyjaciela na stanowiska na północnym wschodzie od Vermulles. W Szampanji pozostało ogółem w rękach saksońskich i francuzów na wschodzie od Auberville, po bezskutecznych przeciwnatarciach nieprzyjaciela 11 oficerów, 600 szeregowców, 3 karabiny maszynowe i ciskacz min.

Rozbito się mniejsze częściowe natarcia na stanowiska nasze na północnym zachodzie od Souain i na północy od le Mesnil, przytem używał nieprzyjaciel granatów, wydzielających gazy. Zupnie nie powiodło się użycie francuzów, odzyskania wydartego im 8 października stanowiska na południu od Souain, a odzyskaniu którego doniesli już oni urzędowo 10 października o godzinie 4 po południu. Odparto ich z dotkliwymi stratami, w tym jako jeńcy figurują 3 oficerowie, 40 szeregowców.

Zupnie powiodło się natarcie dla poprawienia stanowisk naszych na Hartmannswellerkopfe. Obok dużych strat krwawych, stracił nieprzyjaciel w jeńcach 5 oficerów, 226 szeregowców, w materiale działa rewolwerowe, 6 karabinów maszynowych i 3 ciskacze min. Udaremniono natarcie nieprzyjaciela na Schratzmaenne.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Wojna bułgarska.

„Lokalanzeiger“ donosi z Kopenhagi, że według nadeszłej do Paryża z Bukaresztu wiadomości przytrzymali bułgarzy okręt, wiozący amunicję dla serbów. Trzy inne okręty, które obawiały się tego losu, zawinęły do zatoki rumuńskiej Corabia.

Według telegramu nadesłanego do poselstwa serbskiego w Atenach, atak bułgarów skierowany w kierunku Kniażewacza „został rozpoczęty pod Darybogaz. „Temps“ donosi z Niszu, że drugi atak bułgarski nastąpił pod Wielkim Izworem w okolicy Zajesara.

Biuro Reutersa donosi z Niszu, że nacisk wywierany przez Niemców i Austriaków na północny front serbski jest bardzo silny. Teraz na obu frontach wywiera się silny nacisk na wojska serbskie.

Według wiadomości z Kopenhagi, wypowiedzenie wojny Serbji przez Bułgarię musi nastąpić lada chwila. Włoski prezes ministrów, Salandra, wrócił z frontu, gdzie naradzał się z królem nad udziałem Włoch w wyprawie bałkańskiej. Przypuszczają, że Włochy w następnych dniach rozpoczną przygotowania dla wyprawy bałkańskiej.

Kronika

(r) Zniesione rozporządzenie. W sprawie powrotu mieszkańców do Królestwa Polskiego biuro Wolffa donosi: Wydane przez głównodowodzącego na wschodzie dla obszarów Królestwa Polskiego po lewym brzegu Wisły rozporządzenie z dnia 3 lipca r. b., dotyczące powrotu mieszkańców do znajdującej się pod administracją niemiecką części Królestwa po lewym brzegu Wisły, jakoteż wszystkie wydane dotychczas na obszarze tym obowiązujące rozporządzenia podczas ustanowienia warszawskiego gubernatorstwa generalnego, które rozszerzone zostały na cały obszar kraju, zostały obecnie przez gubernatora generalnego zniesione.

Zniesienie tego rozporządzenia świadczy o wielkiej względności general-gubernatora wobec ludności kraju gubernacji generalnej zamieszkałej. (Dz. Pozn.)

(k) Z komunikacji pocztowej.

Oprócz urzędu pocztowego w Warszawie, otwarto następujące nowe urzędy pocztowe: W Łowiczu, Kozłowie, Piotrkowie i Sieradzie.

(k) Z Banku handlowego w Łodzi.

W banku handlowym przy ul. Spacerowej wywieszono ogłoszenie, iż oddział „Safes'ów“ otwarty jest codziennie od godziny 10 do 12 rano.

(k) Piekarze łódzcy.

Komitet rozdania chleba i mąki od dnia 15 b. m. ca piekarsze za mąkę od piekarzy przyjmuje w dwóch częściach w walucie niemieckiej, zaś w reszcie w walucie rosyjskiej lub bonach.

(r) U ogrodników.

Prezes zarządu Koła łódz. pol. Związku zawodowego ogrodników, p. Hejrowski, prosi nas o zaznaczenie, że wzmianka w jednym z miejscowych pism o jakoby zwołanem na ub. środę przez p. Hejrowskiego zebraniu w sprawie organizacji hal owocowych jest z gruntu fałszywa. Zebranie ogrodników ma się dopiero odbyć w dn. 24 b. m., o co zwrócono się ze staraniem do władz policyjnych. Przytem porządek dzienny zebrania nie przewiduje sprawy hal owocowych.

(r) Otwarcie chłodni przy fabryce wyrobów masarskich p. J. Kijaka.

Otwarcie chłodni nastąpiło w dniu wczorajszym. Po poświęceniu fabryki, przedstawiciele prasy miejscowej oraz zebranych gości oprowadzano po wszystkich oddziałach wzorowo urządzonej fabryki, demonstrując sposób wyrobienia wędlin. Urządzenia techniczne, chłodnia wspaniała, maszyny w fabryce p. J. Kijaka są ostatniem słowem zdobyczy technicznych w tym kierunku. Na oddziałach panuje wzorowa czystość. Znanej i renomowanej firmie życzymy powodzenia i rozwoju.

(r) Z pół. Roboty w polu dobiegają końca. Większość rolników sprzątnęła już nie tylko kartofle, ale i inne okopowe, jak: marchew, buraki pastewne i t. d.

Sprzątanie kapusty odbywa się już wszędzie.

Uprawę roli pod zasiewy wiosenne rolnicy już prawie ukończyli.

W miarę jak ubywa robót na polach, zwiększają się roboty około zagrod. Przedewszystkiem odbywa się tam zaopatrywanie okopowizny w piwnicach i dołach ziemnych, gromadzenie zapasów ściółki na zimę i t. p.

(k) Wypadki.

Przy ul. Długiej pod nr. 28, synek handlarza, 4-letni Hersz Bob, uderzony deską, uległ złamaniu prawej nogi.

Na rogu ulic Długiej i Zielonej brukarz Józef Twardowski (Franciszkańska 47), przy pracy uległ złamaniu młotkiem palcy u ręki. Pomocy w obu wypadkach udzielił lekarz Pogotowia.

Ze związków i stowarzyszeń.

(k) Z kooperatywy w karty chlebowe. Na pierwsze posiedzenie zarządu stow. spożywczego pracowników karty chlebowej dokonano podzielną mandatów w sposób następujący: Prezesem został inż. J. Odyński, wice-prezes B. Dobrzyński, skarbnik J. Thum, zarządzający wy-

działem zakupów Fr. Myszkowski, sekretarz B. Knapki.

Składnica mieści się w lokalu Komitetu karty chlebowej przy ul. Andrzeja № 4 na II piętrze, wesoła z podwórza i otwarta jest w srody od 6 do 8 wiecz. i soboty od 4 i pół do 6 i pół wiecz.

Kooperatywa sprzedaje swym członkom, po okazaniu kwitu z opłaconego udziału, farynę, w cenie 21 kop. do 20 funtów i mąkę pszenną po 16 kop.

W przyszłym tygodniu kooperatywa sprowadza naftę, masło i kaszę.

Narody bałkańskie.

Według tradycji historycznej najstarszymi mieszkańcami półwyspu bałkańskiego byli na wschodniej jego części nad morzem Czarnem aż do Dunaju trakowie, na zachodzie nad morzem Adriatyckim illyrowie, a na północny-wschód od Dunaju w dzisiejszej Rumunji różne wysunięte naprzód szczepy scytyjskie: wszystkie trzy narody były zapewne pochodzenia indoeuropejskiego, co najmniej scytów i traków przedstawiają starogrecy autorowi jako ludzie słusznego wzrostu ze skórą jasno zabarwioną, błękitnymi oczyma i jasnymi włosami. Już w czasach starożytnych narody te nie tworzyły ściśle odrębnych grup etnicznych i językowych. Trakowie rozszerzali się coraz bardziej na zachód i południe-zachód, poszczególne grupy dotarły nawet do Beocji i Attyki; gdy illyrowie, którzy zamieszkiwali najpierw Bošnję i Hercegowinę, Dalmację i Serbję zachodnią częściowo szli dalej ku południowi wzdłuż wybrzeża albańskiego, częściowo wzdłuż wybrzeża wschodniego półwyspu apenińskiego, zakładając kolonie w okolicy dzisiejszej Wenecji.

Następstwem były różne mieszaniny się narodowości, które się zwiększyły, gdy rzymianie zjawili się na widowni, ujarzmiając jedne po drugich plemiona wozynów, paelców, norów i t. d. aż w końcu w r. 106 po urodzeniu Chrystusa Trojan przekroczył Dunaj i za rzeką kraj leżący uczynił swoją prowincją, która otrzymała nazwę Dacji.

Po zdobyciu zjawili się koloniści rzymscy, aż około roku 370 wpadli do Dacji gotowie i pobiwszy wojska cesarza Aurelijana, Dację zajęli dla siebie. Atoli oni także nie cieszyli się długo posiadaniem tego kraju. Parci przez hunów, przekroczyli w r. 376 Dunaj, wpadli do Tracji i kupili ją całe dziesiątki lat. Po nich przyszli szczepy herulów i gepidów, a następnie różne szczepy słowian Rosji południowej. Najpierw osiedli słowianie na północ od Dunaju w dzisiejszej Rumunji, później dotarli w większych masach dalej na południe. Ich kraje nad Dunajem, a także ziemie zamieszkiwane dawniej przez gepidów zajęli częściowo aw-

B. P.
Marta z Cohnów
Edwardowa Nower

zasnęła w Bogu dnia 16 b. m., przeżywszy lat 88. Wyprowadzenie drogi nam zwłok z domu żałoby przy ul. Piotrkowskiej № 78, nastąpi w poniedziałek dnia 18 b. m. o godzinie 1 po południu. Na smutny ten obrzęd zapraszają w głębokim smutku pogrzebni

mąż, dzieci, matka i rodzina.

rowie, szczerp tatarski, nadciągający z Kaukazu.

Później zjawia się nowy naród w historii bałkańskiej, który wkrótce ugruntował nowe wielkie państwo: bułgarzy czarni (Bolgari) szczerp uralno-fiński, mieszkający nad Wołgą, którą dawniej nazywano Boigą. Przekroczyli oni w r. 679 Dunaj, ujarzmili mieszkających w dzisiejszej Bułgarii południowej słowian i założyli pod swym chanem Isperich stare państwo bułgarskie, które wśród krwawych wypraw rozszerzało się coraz bardziej aż pod carem Simeonem w r. 888—927, pierwszym carem bułgarskim, osiągnęło potęgę swoją najwyższą. Wówczas obejmowało nie tylko większą część dzisiejszej Bułgarii, lecz także Macedonję, Tesalję, Epir, Albanję i Wołoszczyznę oraz graniczące z nią pograniczne kraje węgierskie. Atoli już pod jego następcą Piotram carem, państwo się rozpadło.

Część wschodnia, państwo t. zw. bułgarów naddunajskich, istniało do r. 970, bułgarskie państwo zachodnie ze stolicą Ochrida do r. 1018. Później oba wcielono do Bizancjum. Wprawdzie usiłowała część bułgarów wschodnich jeszcze raz utworzyć samodzielne państwo bułgarskie i powiodło się jej uwolnić z pod jarzma bułgarskiego i utworzyć małe państwo bułgarskie ze stolicą Tirnową (1186), atoli państwo nie istniało długo i w r. 1396 zdobyte zostało przez osmanów.

Starczy bułgarowie nie byli więc słowianami, ponieważ atoli słowianie przewyższali ich liczbą i posiłki z okolic Wołgi nie nadchodzili, zniknęli w ujarzmionych słowianach.

Przenieśli oni wprawdzie nazwę swoją na mieszkających na południu od Dunaju słowian, stracili atoli swój język, obyczaje i religię. Nawrócili się na chrześcijaństwo, gdy je w r. 852 i 898 Michał Borys uznał religią państwową.

Podczas rządów bułgarskich nie ustawał depływ cudzych narodów. Na początku wieku IX zjawil się madzjarzy turkomańscy na północnej granicy Dacji i w r. 994 wzięli Siedmioczęść w posiadanie. Dalej w wieku X osiadli w dzisiejszej Wołoszczyźnie Wołosi, naród tak samo jak bułgarzy mieszany, który pozostał z dawnych mieszkańców kraju traków i kolonistów rzymskich, jako też z bułgarsko-słowiańskich pierwiastków. Pewna część wołochów założyła w r. 1247 na wschód od rzeki Aluta małe księstwo wołoskie, które z czasem powiększyło się tak, iż pod panowaniem Mircea (1386 — 1418) powstało państwo wołoskie, obejmujące nie tylko dzisiejszą Rumunję, lecz także część Siedmioczęści, północną Bułgarię ze Sibiścią i Dobrudżą. Po zjawieniu się osmanów i to państwo stało się najprzód lennem państwa Turcji, później przez Turcję zostało zupełnie zdobyte.

Oprócz madzjarów wpadli około połowy X wieku tutaj pacyzy i sto lat później kumanowie, oba szczerpy turkomańskie. Równocześnie odbywa się napływ słowiańskich zywiołów z Rosji.

Już w połowie VII, wieku osiadają szczerpy słowiańskie w dzisiejszej południowej Serbii i stąd na zachód w Bosnii, Hercegowinie, Chorwacji i Dalmaei, których obejmuje się nazwą serbów. Przyłączyli się

oni najpierw do państwa bizantyjskiego, atoli w r. 1043 woława Dobrosław zrzucił jarzmo Birancjum i założył państwo serbskie, rozszerzające swe granice pod carem Stefanem, Duszaniem czasowo nad Macedonję, Albanję, Tesalję, północną Grecją i część Bułgarii, aż i to państwo w połowie XV wieku dostało się pod panowanie tureckie.

Już ten krótki rzut oka na historję imigracji wystarcza, aby mieć wyobrażenie jak różnolita jest ludność Bałkanu. Na małych obszarach mieszkają mieszane narodowości, posiadające różne interesy ekonomiczne i religijne.

Różne wieści.

— Zajście uliczne pomiędzy pastorem a profesorem

W Berlinie wielkiego rozgłosu nabrało zajście pomiędzy pozastudźbym pastorem Kettnerem a dyrektorem neurobiologicznego instytutu prof. Vogtem. Prof. Vogt mający za sobą francuskę rozmawiał z nią na jednej z ulic Berlina po francusku. Idącego za nim pastora Kettnera rozmowa francuska do tego stopnia oburzyła, że przystąpił do prof. Vogta i zakazał mu mówienia na ulicy po francusku. Wywiązała się z powodu tego kłótnia i zbiegowisko uliczne, w czasie którego padło z jednej i drugiej strony kilka obelżywych wyrazów. Wyniki z tego nareszeje proces, który obecnie w drugiej instancji zakończony został uwolnieniem prof. Vogta. Sąd nie mógł się dopatrzeć w rozmowie francuskiej na ulicy zarzuconej profesora

rowi „wielkiej nieprzyzwoitości” (grober Unfug), wychodząc z zasady, że mimo wojny z Francją i Anglią, nie można zakazywać używania tych języków na ulicy, lub uważać to za kargodną nieprzyzwoitość.

— 50 tysięcy sztuk gęsi zaofiarował zarząd wojskowy miasta Miedonia Wiedniowi za cenę 5 k. od sztuki. Wiedeń kupna odmówił, a Berlin zakupił następnie cały ten zapas po cenie 6 kor. od sztuki. Wskutek zarzutu, uczynionego z tego powodu przez jedno z pism rządowi miasta Wiednia, usprawiedliwia się dr. Weiskirchner następującem wyjaśnieniem sprawy. Zaofiarowane gęsi były chude i bez należytego tuczenia, do spożycia niezdatne. Berlin mógł je kupić, bo ma zakłady do tuczenia drobiu—Wiedeń niestety zakładał takich nie ma. Cena gęsi w Wiedniu wynosi 18—24 koron.

— Puryszkiewicz o nędzy polaków.

Puryszkiewicz, który powrócił z frontu bojowego, maluje w pismach straszny obraz nędzy, jaka panuje wśród wychodźców polskich. — W rozmowie z Szingarem zaznaczył Puryszkiewicz, że potrzeba natychmiastowego zastosowania radykalnych środków, celem zwalczenia szerzącej się epidemii. Śmiertelność wśród dzieci czyni wielkie spustoszenia.

— Kości jako pożywienie.

Kierownik Museo Commerciali w Tryeście, prof. Morpurgo zrobił doniosłe odkrycie, które bardzo ważną rolę odegrać może w dzisiejszych czasach; jak wiadomo z końca wyrobienia się kleju, po oddaleniu z niego w drodze chemicznej pierwiastków mineralnych. Postępując w sposób podobny można z kości wyodrębnić materjał tłusty, zawierający o wiele białko, które bardzo łatwo użyć można jako codziennego pokarmu. Kości jednego dnia wygotowane w rosolu, drugiego już można doskonale użyć jako dodatek do zupy. Specjalne przepisy o sporządzaniu potraw z kości ukażą się w najbliższym czasie.

K a l e n d r, 9 października 1916

Zalutowany jest list gończy, wysłany 29 września pod B. 20-15, za robotnikiem Władysławem Dawidem z Łodzi i rzeźnikiem Konstantym Smolińskim z Będzina—Warpie.

Cesarski sąd okręgowy
Mertin.

Teatr Scala

ulica Cegielniana № 18.
DYREKCJA: :: DYREKCJA:
J. Adler i H. Sierocki.

W piątek, w niedzielę, dnia 17 października o g. 7 i pół wiecz.
odegrana będzie znana operetka ze współudziałem pani S. Goldstein

Schir Haschirin

Bilety nabycić można od godz. 11-iej z rana w kasie teatru.

Lecznico - Kosmetyczny Gabinet

M. Pisarskiej, Andrzej 7 m. 10
Dyplomy „Academie Scientifique de Beauté” oraz masażu lekarskiego szkoły „Franco-Americain” w Paryżu. Usuwanie brodawek, wargów, piegów, Elektrolyza. Trwała regeneracja i koloryzacja siwych włosów metodą D-ra Jambon. 3650—5

ENGLISH

Young lady gives English lessons. Apply (132 Piotrkowska) every day from 12—3. 3682—3

Ogłoszenia drobne:

- A.A. Maszyny do szycia kupuje. Łagiewniczka 31 m. 8, Rynek Bałucki. 3669-6
- A. Za połowę ceny wyprzedam aby zaraz pozostałe meble z kilku pokoi Spacerowa № 37 m. 5. 3685—2
- Bona ponia z szyciem i krojem poszukuje posady. Oferty w „Kurjerze” pod „Bona”. 3666—3
- Biurowisko Pisarskiego, Andrzej 7. 3442—10
- Juda Leba Opatowski stały na umyśle lat 53 zginął przed 3 tygodniami. Uprasza się zawiadomić rodzinę. Wolberska 7 Walsbrót. 1
- Krawiec damski z p. kryzy. su. szyje eleganckie kostjmy, od rb. 5, paita i r. suknie od rb. 1. Szyje karakulowe zakłady futra i przerabiam na najnowsze fasony. Pracownia E. Rudzkiej Piotrkowska № 17, parter. Nowe żurnale nadeszły. 3674—2
- Kupuje kilkanaście ławek szkolnych w dobrym stanie. Zawadzka 26, Sobolewska. Od dziesiątej do drugiej. 3663—3

Akuszerka

z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrograzie praktykująca 29 lat. przyjmuję porody. Dyskrekcja zapewniona. Andrzeja 39, m. 10 od 12—5. Odpowiedzi na listy.

Damski krawiec

A. Schw. przeprowadził się z ul. Piotrkowskiej № 56 na ul. Zachodnią 33 w podwórzu, lewa strona, II piętro. 3

TYTUNIE

Papierosy i machorkę poleca po cenach hurtowych. S. Nowiński, Piotrkowska № 145, w podwórzu. 3667—5

Barżo ważne!

Kupuje stare sztuczne zęby, cafe i potamana. Ul. Nowo-Cegielniana 10 m. 18, przyjmuję od 9—5 po poł. Kupuje tylko do 20 października. 3487—4

150 czeladników mularskich i ciesielskich. 100 szmarzy, kowali i robotników niewykwalifikowanych. Kilku zdunów; szklarzy, malarzy i 1 starszy felerz umiejący golić potrzebni zaraz
Przedsięwzięcie budowy
Adolf Zarske
ul. ... 40.

Lekarz dentysta M. CIWAT
Piotrkowska ...
Najnowsze wynalazki w leczeniu zębów w oddziale technicznym podległ prof. ...
Leczenie plombowanem i usuwanie zębów absolutnie bez bólu za pomocą specjalnych metod i aparatów. Plomby złote, platynowe, porcelanowe i in. Laboratorium sztucznych zębów podług najnowszego systemu artystycznie wykonywane. Mosty złote, platynowe, porcelanowe. Korony emaljowe o kolorze naturalnych zębów. Umieranie ruszających się zębów za pomocą leczenia i mechanicznie. Regulowanie zębów krzywo rosnących i wystających szczek. Leczenie wszelkiego rodzaju stanów zapalnych zębów jamy ustnej. **Re-ax wibracyjny** przy zapaleniu dziąseł. Leczenie niekroczących części zęby przez sztuczne